

Global Trends: Paradox of Progress

A National Intelligence Council és a CIA prognózisa 2035-ig

<https://www.dni.gov/files/documents/nic/GT-Full-Report.pdf>

2017 január, 158+77 old.

E két szervezet ötévente készít hosszútávú prognózisokat, ez a hatodik. A jelen anyag már öt éve készült, de mivel 2035-ig szól, érdemes áttekintenünk. Valójában minden fontosabb megállapítása érvényes, azzal a kiegészítéssel, hogy az elemzés által kiemelt hét problémacsoport a járvány miatt még súlyosabbá válik.

A jelentés kidolgozásában világszerte több mint 250 független szakember vett részt, köztük közgazdászok, stratégák és titkosszolgálati ügynökök. Az amerikai elnöknek készül, de becsületükre legyen mondva, hogy közzéteszik az interneten. Az elemzés középpontjában nem a világproblémák állnak, hanem azok lehetséges megoldása; ez tükrözi az anyag készítésének célját; hogyan lesznek képesek kezelni az államok, együtt és külön-külön, de főképpen az Egyesült Államok a következő 20 évben jelentkező világproblémákat.

„Paradox világban élünk. Az iparban és az informatikában lejátszódó fejleményeknek tulajdoníthatóan olyan világ köszönt ránk, amely egyrészt veszélyesebb, mint minden egyes korábbi korszak, másrészt lehetőségekben gazdagabb. Hogy az ígért, vagy a veszély fog megvalósulni, az emberiségen múlik. Az elmúlt évtizedek történelmi jelentőségűek: az emberek összekapcsolása, az egyének, csoportok és államok lehetőségeinek a megnövelése és egymilliárd ember kiemelése a szegénységből – ezek a legfontosabb eredmények. De e folyamat során sokkoló események is történtek: az arab tavasz, a 2008-as globális pénzügyi válság, és a populista, establishment-ellenes politikák globális elterjedése. Ezek az elért eredmények törékenységre utalnak és sötét és nehéz közeljövőt vetítenek előre.” – És ezekhez adódott most a járvány.

2035-ig hét globális trend alakítja jövőnket:

(1) A gazdag országok előregegnak, a szegények nem. A tehetős országokban, valamint Oroszországban és Kínában csökken a munkaképes korú népesség, de a szegény országokban még mindig növekszik, különösen Afrikában és Dél-Ázsiában, és ez növekvő gazdasági, foglalkoztatási, urbanizációs és jóléti feszültségeket okoz, és emigrálást vált ki. A képzés és a folyamatos oktatás mind a fejlett, mind a fejlődő országokban egyaránt kulcsfontosságú lesz.

(A jelentés szerintem túlbecsüli az előregegnés okozta problémákat a fejlett országokban. A jelenlegi körülmények között a munkaerőhiány minden további nélkül pótolható a 70-75 évig terjedő korosztályokból, de ahogy az átlagos életkor emelkedik, és ez egyben az egészségben töltött éveink növekedésével is jár, a fejlett országokban nem lesznek munkarögnöndök!)

Idővel pedig a mesterséges intelligencia alkalmazásának széleskörű elterjedése éppenséggel munkaerő-felesleget fog okozni. – Lásd erről „Mi vár az elöregedő társadalmakra?” c. tanulmányomat: http://kisskaroly.x3.hu/tarsadalom/ezust_cunami.pdf)

(2) A világgazdaság átalakulóban van. A gazdasági növekedés rövid távon továbbra is gyenge. A nagy országoknak csökkenő munkaerőellátással és a termelékenység növekedésének lassulásával kell szembenézniük, miközben a 2008-2009-es válságból magas eladósodással, összeszűkült kereslettel és a globalizációt illető kétségekkel „jöttek ki”. Kína megkísérli, hogy régóta tartó export- és beruházás-orientált gazdaságát fogyasztói gazdasággá alakítsa át. Az alacsonyabb növekedés miatt nehezebb lesz a szegénység csökkentése a fejlődő országokban.

(3) A technológiai fejlődés üteme tovább gyorsul, és komoly töréseket okoz. A gyors műszaki fejlődés fokozza a változások ütemét, új lehetőségeket teremt, de ugyanakkor elmélyíti a nyertesek és a vesztesek közötti szakadékot. Az automatizáció és a mesterséges intelligencia gyorsabban megváltoztatja a termelési folyamatokat, mint ahogy ahhoz a gazdaságok képesek alkalmazkodni; sok munkást, alkalmazottat feleslegessé tesz és megnehezíti a szegény országok felzárkózását. A biotechnológiák, mint amilyen a génszerkesztés, forradalmasítja a gyógyászatot és egyéb tevékenységeket, miközben éles erkölcsi problémákat vet fel.

(4) Az eszmék és identitások a kizárások és megkülönböztetések hullámát indítják el. A gyenge gazdasági növekedés közepette megvalósuló növekvő globális összekapcsoltság feszültségeket okoz a társadalmakon belül és azok között. Mind a jobb-, mind a baloldali populizmus erősödik, és a liberalizmust fenyegeti. Néhány vezető politikus a nacionalizmust fogja felhasználni majd az események ellenőrzés alatt tartására. A vallási befolyás egyre erősödik, és több esetben autoritatívabb jelleget ölt, mint a kormányok. Majdnem minden országban javul a nők helyzete és növekszik arányuk a vezetői pozíciókban, de ellentétes fejlemények is történhetnek.

(5) A kormányzás egyre nehezebbé válik. A lakosság azt várja a kormányoktól, hogy teremtsenek biztonságot és jólétet, de a változatlan jövedelmek, a bizalmatlanság, a polarizáció és az újabb megoldandó problémák növekvő száma lerontja a kormányok teljesítményét. Az új technológiák növelik azok körét, akik blokkolhatják vagy akadályozhatják a politikai cselekvést. A cselekvés globális szinten is nehezebbé válik, mivel

a szereplők száma megnő; most már az NGO-k, a vállalatok és a egyes nagyhatalmú személyiségek is beleszólnak a folyamatokba, és ennek eredményeképpen nő a megoldások ad hoc, és csökken az átfogó jellege.

(6) A konfliktusok jellege megváltozik. A konfliktusok kockázata megnő a nagyhatalmak eltérő érdekei miatt, a terrorveszély kiterjedése miatt, a gyenge államok folyamatos instabilitása és a halálos, gyökeresen megváltozó technológiák miatt. A megváltozott társadalmak széles körben rendelkeznek majd a nagyhatáskörű precíziós fegyverekkel, olyan kiber- és robot-rendszerekkel, melyekkel messziről megcélozhatók az infrastruktúrák, és számukra elérhetőbbek lesznek a tömegpusztító fegyvereket gyártó technológiák.

(7) Figyelmet kell fordítani a klímaváltozásra, a környezetre és az egészségügyi kérdésekre. Globális kockázatok sora jelent azonnali és hosszútávú veszélyt, melyek kollektív választ igényelnek majd, egy olyan helyzetben, amikor az együttműködés nehezebbé válik. Időjárási extremitások, vízhiány és a termőföld csökkenése, valamint élelmiszerhiány okoznak társadalmi feszültségeket. A tengerszint emelkedése, az óceánok savasodása, a gleccserek olvadása és a szennyezés megváltoztatja életmódunkat. A klímaváltozás miatti feszültség nő. Az utazási igények növekedése és a nem megfelelő egészségügyi infrastruktúra miatt nehezebb lesz a fertőző betegségek elleni küzdelem.

Összegezve:

Ezek a trendek precedens nélküli gyorsasággal fognak konvergálni, megnehezítve a kormányzást és az együttműködést és megváltoztatva a hatalom jellegét és ezáltal alapvetően átalakítják a globális helyzetet. A gazdasági, technológiai és biztonsági trendek különösen megnövelik azon államok, szervezetek és személyek számát, amelyek képesek lesznek következetesen cselekedni. Az államokon belüli politikai rend bizonytalan marad és a feszültségek mindaddig nagyok, amíg a társadalmak és a kormányok újra nem tárgyalják egymással szembeni várakozásaikat. A hidegháború utáni, egypólusú világ momentumuma elmúlt, és az 1945 utáni szabályokra épülő nemzetközi rend is kezd elhalványulni. Előfordulhat, hogy egyes nagyhatalmak és regionális agresszorok megpróbálják erőszakkal elérni érdekeiket, de ezáltal csak múló eredményeket érhetnek el és rájönnek, hogy az erő hagyományos, anyagi jellegű formáival kevésbé képesek biztosítani és fenntartani a megszerzett eredményt a vétóképes szembenálló játékosok növekvő száma miatt.

*

Meglátásom szerint az anyag túlzottan Amerika-központú – ami nem hibája, hanem jellegzetessége, hiszen az amerikai elnöknek és az adminisztrációnak készült. Nem a globális problémákat állítja középpontba, hanem azok kezelhetőségét; hogyan boldogul majd Amerika, hogyan tudja majd érvényesíteni érdekeit az egyre komplexebbé váló világban. Ebből kifolyólag keletkezik az a benyomása az olvasónak, hogy a globális környezeti problémák, a klímaváltozás nem kap elegendő súlyt; mert Amerika azt is abból a szempontból nézi, hogy hogyan nehezíti meg majd az is a világpolitika formálását.

Köln, 2022. január 5.

Kiss Károly